https://doi.org/10.52505/1857-4300.2021.2(314).06
CZU:821.135.1-3(478).09"XX"

# RECEPTAREA PROZEI DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN UCRAINA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XX-LEA

**Dumitru APETRI**

Doctor în filologie, conferențiar cercetător
E-mail: dm_apetri@yahoo.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4374-2154
Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu" (Chișinău)

## The Reception of Prose from the Republic of Moldova in Ukraine in the Second Half of the 20th Century

**Abstract**

The process of receiving Romanian prose from the Republic of Moldova to Ukraine through artistic translations, carried out between 1954-1989, is treated, in general, under two aspects: the selection and individuality of translators. It is found that, in most cases, there were selected and published not only valuable works but also some writings that lack vigor and authenticity, composed in the spirit of socialist realism. The vast majority of the promoters of Romanian prose in the Ukrainian area represent distinct literary personalities. In the event of continuing the Romanian-Ukrainian literary dialogue, the author suggests selection for translation of other substantial epic works created in the Romanian area east of the Prut until 1940 without ignoring northern Bukovina and Herta. In this regard, the author proposes a list of epic creations that have enjoyed appreciation both in the local literary context and beyond. Only by taking these recommendations into account will the Ukrainian reader be given the true picture of the epic genre in these areas.

**Keywords**: translation, reception, dialogue, selection, process, collaboration.

**Rezumat**

Procesul de receptare a prozei românești din Republica Moldova în Ucraina prin mijlocirea traducerilor artistice, efectuate între anii 1954-1989, este tratat, în linii mari, sub două aspecte: selecția și individualitatea traducătorilor. Se constată că, în majoritatea cazurilor, au fost selectate și editate opere valoroase, dar și câteva scrieri lipsite de vigoare și autenticitate, alcătuite în spiritul realismului socialist. Majoritatea covârșitoare a promotorilor prozei românești în spațiul ucrainean reprezintă personalități literare distincte. În eventualitatea continuării dialogului literar româno-ucrainean, autorul propune să se selecteze pentru traducere și opere epice substanțiale create în spațiul românesc de la est de Prut până la 1940 și să nu fie ignorat nordul Bucovinei și ținutul Herța. În acest scop, se propune o listă de creații epice care s-au bucurat de aprecieri în contextul literar autohton și nu numai. Doar luându-se în seamă aceste recomandări, cititorului ucrainean i se va oferi imaginea veridică a genului epic din zonele respective.

**Cuvinte-cheie**: traducere, receptare, dialog, selecție, proces, conlucrare.



BDD-A33088 © 2021 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:01:26 UTC)

În 1940 Moldova de la est de Prut (Basarabia) a fost alipită la Uniunea Sovietică, stat în care se afla şi Ucraina. Pentru a asigura conviețuirea și funcționalitatea imperiului hrăpăreț pe teritoriile ocupate, Kremlinul promova ideea prieteniei între popoare, ce presupunea, printre alte acțiuni, o conlucrare a domeniilor spirituale. În consecință, a fost lansată lozinca „Prietenia popoarelor – prietenia literaturilor". Ce-i drept, întrucât literatura rusă și cea ucraineană se bucurau de un statut privilegiat, fiind considerate superioare celorlalte domenii literare naționale din imperiu, dialogul literelor, şi nu numai acesta, nu se desfășura ca între entități spirituale egale. Mai exact, literaturile nominalizate figurau mereu în ipostaze de donatori, celelalte – cu preponderență în stadii de receptori.

Astfel, spre exemplu, în cadrul relaţiilor literare Moldova – Ucraina, situația se prezintă în felul următor: în RASSM, între anii 1924-1940, au fost traduse 40 de cărți ale scriitorilor ucraineni, iar în Republica Moldova, din 1940 până în 1984, au apărut 88 de unități editoriale[1]. Deși în anii '30 editurile din Ucraina au întreprins 2-3 încercări foarte modeste de a transpune câte ceva din scrierile literare apărute în RASSM, un veritabil proces de traducere a pornit doar în 1953. De atunci și până în prezent, editurile din Ucraina au elaborat 66 de cărți ce cuprind scrieri diferite ca gen și specie. Deci, un dialog literar româno-ucrainean real funcționează doar în ultimele șapte decenii. Cât privește necesitatea unei astfel de comunicări literare, reproducem constatarea care aparține dlui Dan Grigorescu, critic literar și de artă, specialist în probleme de literatură comparată (autor al studiului „Introducere în literatura comparată. Teoria". București, Univers, 1982), traducător în română al unor capodopere ale lui W. Shakespeare: „Principalele întrebări puse de cultură, accentuează el, sînt nu neapărat cele ale creației, ci cele ale receptării"[2].

Ipostaza de donator a Republicii Moldova, în cadrul dialogului literar nominalizat, a început a funcționa cu o întârziere de 3 decenii. Printre operele publicate, prioritatea îi aparține genului epic, or, cititorului ucrainean i s-a pus la dispoziție 30 de volume de scrieri în proză. Multiple și numeroase sunt lucrările științifice (studii monografice, culegeri de articole, recenzii și eseuri) editate în R. Moldova și Ucraina care reflectă diverse aspecte ale dialogului intercultural și literar româno-ucrainean, însă principiile și modalitățile de selectare a operelor artistice românești recreate în limba ucraineană nu au fost până acum discutate.

De menționat că procesul de traducere a prozei noastre pentru maturi a cunoscut două modalități de recreare: versiuni obișnuite și autorizate. De prima modalitate țin scrierile: „Dimineața pe Nistru" de Ion Canna, „Tovarășul Vanea" de Samson Șleahu, „Povara bunătății noastre" de Ion Druță, „Mesagerii" de Alexei Marinat, „Ninsori în primăvară" de Gh. Gheorghiu și „Podgorenii" de Ion C. Ciobanu; cea de-a doua modalitate a fost aplicată următoarelor opere: „Frunze de dor" și „Ultima lună de toamnă" de Ion Druță, „Codrii" de Ion C. Ciobanu, „La cântatul cucoșilor" de Ana Lupan, „Acasă" de Vl. Beșleagă, „Elegie pentru Ana-Maria" de Vasile Vasilache și „Omul din oglindă" de Nicolae Vieru.

[1] Date concrete în acest sens aflăm în studiul monografic: Dumitru Apetri. *Dialog intercultural. Aspecte ale receptării literare*. Chișinău: CEP USM, 2006. – 170 p.

[2] Grigorescu, Dan. *O carte antrenantă*. În: Viața Românească, 1993, nr. 6-7, p. 154.



BDD-A33088 © 2021 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:01:26 UTC)

Alături de traducători, în procesul de includere a prozei românești în contextul literar ucrainean, au participat și personalități din domeniul culturii. Spre exemplu, redactorii de text: V. F. Baranov, Z. I. Reabcik, V. O. Kornienko, V. I. Kolegova, Z. G. Kovali ș.a.; pictorii și graficienii: V. A. Kononenko, I. M. Gavriliuk, L. Nikitin, V. T. Goncearenko, V. V. Rudenko, E. G. Muștenko, V. V. Kuzmenko ș.a.

O privire generală asupra selectării prozei (aici ne referim doar la edițiile pentru maturi) scoate în evidență următorul tablou: au fost alese, traduse și editate doar scrieri plăsmuite în spațiul pruto-nistrean în perioada sovietică. O atare predilecție a impus contextului receptor o imagine trunchiată și incompletă a genului literar respectiv. Situația creată o datorăm amestecului grosolan și primitiv al politicului în procesul comunicării literar-culturale între națiuni. La mijloc ar fi promovarea preceptului ideologic eronat precum că literatura creată în perioada sovietică reprezintă o etapă superioară a evoluției literare desfășurate în decurs de secole, adică până la această orânduire statală. În realitate, starea de lucruri e de altă natură. Spre regret, o atare orientare scoate în vileag încă o scăpare profund regretabilă – absența totală a prozei românești din regiunea Cernăuți. Regretul persistă și prin faptul că oamenii de cultură români din zona respectivă (scriitorii Vasile Levițchi, Mircea Lutic, Grigore Bostan, Ilie T. Zegrea, Grigore Crigan, Simion Gociu, Vasile Tărâțeanu, profesoara universitară poliglot Zinaida Peniuc și unii dintre jurnaliști și publiciști) se manifestă ca traducători foarte activi de literatură ucraineană clasică și contemporană. Dar să trecem la ceea ce s-a realizat.

Bucură faptul că printre cele 15 unități editoriale destinate cititorilor maturi figurează Ion Druță, cel mai de seamă prozator basarabean din ultimele șapte decenii, cu romanele „Frunze de dor” (în variantă ucraineană – „Gheorghe, fecior de văduvă”[2]), „Povara bunătății noastre” și cu povestirea antologică „Ultima lună de toamnă”; prozatorii Vladimir Beșleagă (pânza epică „Acasă”), Vasile Vasilache și George Meniuc cu povestirile de proporții „Elegie pentru Ana-Maria”, „Delfinul” ș.a.; Alexei Marinat, Nicolae Vieru, Gheorghe Gheorghiu și Ana Lupan cu romanele „Mesagerii” și „Fata cu harțag”, și respectiv, „Omul din oglindă”, „Ninsori în primăvară”, „La cântatul cucoșilor”. Aceste scrieri epice formează o bună parte a potențialului de bază al genului epic creat în Basarabia în a doua jumătate a sec. al XX-lea. Bibliografia traducerilor cuprinde însă și scrieri ticluite în spiritul realismului socialist: dilogia „Codrii” și „Podgorenii” de Ion C. Ciobanu, „Dimineața pe Nistru” de Ion Canna și „Tovarășul Vanea” de Samson Șleahu.

Ultimele trei scrieri, calificate la timpul lor ca romane, rămân a fi mărturii ale perioadei potrivnice spiritului creator, iar în cadrul spiritualității ucrainene nu sunt capabile nici să contribuie la o cunoaștere veridică a realităților basarabene, nici să aducă un oarecare spor la imaginea autentică a genului epic din care, în virtutea împrejurărilor, fac parte. Păcat că aceste plăsmuiri tendențioase, anemice și bicisnice, care promovau ideologia comunistă, au apărut în limba lui Taras Șevcenko în tiraje ce variază între 15 și 65 de mii de exemplare.

Am enumerat mai sus vreo zece pânze epice care, după convingerea noastră, formează partea ponderabilă a genului epic basarabean recreat de ucraineni în limba lor maternă. Prezența acestor opere în cadrul dialogului literar româno-ucrainean e salutabilă, însă satisfacția sporește și mai mult când aflăm printre promotorii



BDD-A33088 © 2021 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:01:26 UTC)

operelor nominalizate personalități de seamă ucrainene: scriitori, tălmăcitori, cercetători literari etc.

În prima jumătate a anilor ’80, două edituri din Ucraina au întreprins noi eforturi de completare a arsenalului epic basarabean editând următoarele trei culegeri antologice: „Nuvelistica sovietică moldovenească” (Kiev, Dnipro, 1980.), selecție de Ion Podoleanu, serialul „Nuvela sovietică”; „Melodiile codrilor” (Kiev, Molodi, 1984), prefață de Vladimir Beșleagă, alcătuire de Eugen Lungu, serialul „Proza tânără a țării”; „Povestirea sovietică moldovenească” (Kiev, Dnipro, 1985), antologator fiind savantul filolog Stanislav Semcinsky – promotor activ al dialogului cultural-literar româno-ucrainean.

Primul volum conține nuvele ce aparțin generației în vârstă de scriitori: Ion Druță, George Meniuc, Vladimir Beșleagă, Pavel Boțu, Aureliu Busuioc, Vasile Vasilachi, Vlad Ioviță, Alexei Marinat, Mihail Gh. Cibotaru, Ariadna Șalari ș.a. A doua culegere întrunește scrieri ale prozatorilor din promoția relativ tânără pe atunci (anii ’80): Lida Istrati, Haralambie Moraru, Ion Bogatu etc. În prefața „Pe cărările sufletului”, Vl. Beșleagă relevă că, prin anii ’80, proza moldovenească a obținut întâietate în peisajul literar autohton și că se dezvoltă pe două căi: prima – însușirea celor mai bune tradiții ale creației populare și ale culturii clasice; a doua – apropierea de modalitățile tehnice ale prozei contemporane. A treia unitate editorială cuprinde doar patru povestiri semnate de scriitori diferiți ca vârstă: Ion Druță, Aurel Scobioală, Ariadna Șalari și Nicolae Vieru.

Am menționat mai sus ca factor pozitiv și îmbucurător prezența în listă a operelor narative semnate de scriitori basarabeni dintre cei mai valoroși: Ion Druță, George Meniuc, Vladimir Beșleagă, Vasile Vasilachi și Nicolae Vieru. Următorul factor benefic, în cadrul domeniului discutat, este prezența scriitorilor, a traducătorilor și a cercetătorilor literari ucraineni dintre cei mai valoroși, deci e necesar să scoatem în evidență, în primul rând, ***individualitatea traducătorilor***. Asupra interpretărilor critice (studii propriu-zise, introductive, prefețe, postfețe, adnotări) ne vom expune într-un articol aparte[3].

Prima personalitate de spiritualitate ucraineană care se cuvine menţionată este Stanislav Semcinsky, eminent savant şi om de cultură, cunoscător perfect al limbilor ucraineană şi română. În acţiunile de promovare a prozei româneşti în ţara vecină, S. Semcinsky este cunoscut ca traducător, prefaţator şi antologator, aducând o contribuţie cu adevărat solidă. El transpune în ucraineană povestirile „Demobilizarea” de Ion C. Ciobanu, „Oameni obişnuiţi” de Iosif Gaisaniuc şi „La un pahar de vin” de Ariadna Şalari; scrie prefeţe la romanul „Codrii” de Ion C. Ciobanu şi la volumul „Delfinul: nuvele şi povestiri” de George Meniuc; alcătuieşte culegerea antologică „Povestirea contemporană moldovenească”.

În calitate de recreatori ai scrierilor epice românești s-au manifestat și alte câteva personalităţi. Romanele „Frunze de dor” de Ion Druţă şi „Fata cu harţag” de Alexei Marinat s-au plasat în albia limbii ucrainene datorită lui Ivan Glinskii – poet, autor de scrieri dramatice („Când florile explodează”, „Vă aşteaptă mamele”),

[3] Informații privind modalitatea de traducere, anul apariției, denumirea editurilor, serialul de scrieri, numele ilustratorilor și tirajul le aflăm în lista bibliografică anexată textului de față.



BDD-A33088 © 2021 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:01:26 UTC)

ştiinţifice şi de numeroase tălmăciri în limba lui Taras Şevcenko. Capodopera druţiană „Povara bunătăţii noastre”, povestirile antologice „Ultima lună de toamnă” şi „Clopotniţa”, precum şi romanele „La cântatul cucoşilor” de Ana Lupan, „Acasă” de Vladimir Beşleagă, „Omul din oglindă” de Nicolae Vieru, povestirile „Scorbura” de Ana Lupan şi „Pomul lui Arsene” de Victor Prohin au fost transpuse în ucraineşte de Marina Slovianova, una dintre cele mai active traducătoare de opere literare româneşti create în spaţiul pruto-nistrean.

Prodigiosul scriitor Andrii Miastkivskii (căriua îi aparţin vreo 20 de volume de poezie pentru maturi şi copii, trei romane, cinci cărţi de povestiri şi nuvele, un şir solid de traduceri) a adus pe masa cititorului ucrainean volumul „Delfinul: nuvele şi povestiri” de George Meniuc, povestirile „Pianista şi strungarul” de Aureliu Busuioc şi „Fata de la ţară” de Gheorghe Urschi. La tălmăcirea romanului „Mesagerii” de Alexei Marinat, a povestirii „Elegie pentru Ana-Maria” de Vasile Vasilache, „Florile pământului” de Raisa Lungu, „Tăietorii de pădure” de Nicolae Roşca ş.a. a trudit criticul literar şi traducătorul Volodimir Pianov – personalitate care s-a impus în contextul autohton cu un şir de versiuni ucrainene din literaturile bielorusă şi română.

Dintre traducătoarele ucrainene se prezintă cu o contribuţie solidă Galina Berejna. Romanele „Ninsori în primăvară” de Gheorghe Gheorghiu, „Podgorenii” de Ion C. Ciobanu, povestirile „Maria” şi „Motanul sălbatic” de Nicolae Vieru, „Glasul din preajma somnului” de Victor Dumbrăveanu, „Prăpastia” de Silvia Celac şi „Povestiri scurte” de Anatol Gondiu poartă semnătura acestei doamne, care a efectuat tălmăciri din proza lui M. Sadoveanu, Titus Popovici şi Iuliu Raţiu.

Povestirea Ariadnei Şalari „Dâmbul unde nu se pune vie” a căpătat veşmânt lingvistic ucrainean prin pana experimentatului interpret Mikola Cişcevîi. Datorită acestui traducător, dăinuie în spaţiul literar ucrainean un şir de pânze epice româneşti: „De neamul şoimăreştilor” de Mihail Sadoveanu, „Jocul cu moartea” de Zaharia Stancu, „Castelul fetei în alb” de Constantin Chiriţă, „Inundaţie” de Alexandru Ivasiuc, „Toate pânzele sus” de Radu Tudoran ş.a. Se cuvine să-l pomenim aici şi pe poetul şi traducătorul ucrainean Olexa Noviţkii care a trudit asupra scrierii lui Ion Canna „Dimineaţa pe Nistru”.

Nu am fi obiectivi dacă am afirma că în procesul de traducere a prozei din R. Moldova şi-au adus contribuţia doar figuri literare de primă mărime. De exemplu, pe foaia de titlu a fabricatei scrieri a lui Samson Şleahu „Tovarăşul Vanea” sunt imprimate două nume: V. Babii şi O. Skripnik, care nu figurează ca scriitori sau tălmăcitori nici în cele două volume bibliografice „Scriitorii Ucrainei Sovietice”, scoase de sub tipar la editura „Scriitorul Sovietic” în anii ’80, nici în solidul tratat „Istoria literaturii ucrainene”, vol. 2 (Kiev, Naukova dumka, 1988), elaborat de Institutul de Literatură „Taras Şevcenko” al Academiei de Ştiinţe a RSS Ucrainene – lucrări de referinţă, care reflectă activitatea scriitoricească din a doua jumătate a secolului al XX-lea (sursele sunt, bineînțeles, în limba ucraineană).

Despre procesul de receptare a prozei românești din spațiul de la est de Prut în Ucraina s-a scris foarte puțin. Dacă facem abstracție de cele câteva prefețe,



BDD-A33088 © 2021 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:01:26 UTC)

postfețe și adnotări ce figurează în cărțile traduse, ne pomenim în posesia doar a următoarelor articole: Alexandrina Cernov, profesoară la Universitatea de Stat din Cernăuți: „Переклади І. Друце українською мовою” („Traduceri din I. Druță în limba ucraineană”). În: Актуальні питання суспільних наук, історії, філології. Львів, 1974; Nicolae Bogaiciuc, director al Școlii pedagogice din Cernăuți. „Творчество Йона Крянгэ на Украине”. În: „Limba și literatura moldovenească”, 1979, nr. 2; „Creangă în limba ucraineană. Omagiu la 80 de ani de la moartea scriitorului”. În: Zorile Bucovinei, 1969, 31 decembrie; „Творець чарівних казок” („Creator de povești fermecătoare”). În: Радянська Буковина, 1970, 20 ianuarie (traducerile acestor denumiri din ucraineană aparţin subsemnatului); N. Florea-Cimpoi „Nuvela moldovenească în limba ucraineană” (Tinerimea Moldovei, 1980, 7 octombrie). Ne oprim aici, deoarece principalii promotori ai prozei noastre în albia spiritualității ucrainene sunt indicați în lista bibliografică anexată la articol.

În anul 2022 se vor împlini trei decenii de la apariția ultimei cărți de proză basarabeană tradusă și publicată de ucraineni. În speranța că dialogul intercultural româno-ucrainean va fi reluat de curând și va avea ca scop includerea în circuitul literar și a unor opere din patrimoniul epic de până la 1940, propunem câteva nume și opere importante create în spațiul Basarabiei și în localitățile românești din actuala regiune Cernăuți.

**Spațiul Basarabiei**. Bogdan Petriceicu-Hasdeu: nuvela „Micuța”, Alecu Russo: legendele „Piatra Teiului” și „Stânca corbului”, Alexei Mateevici: nuvela „Toamna”, Constantin Stere: bildungsromanul „În preajma revoluției” și povestirea „În voia valurilor. Icoane din Siberia”, Gheorghe V. Madan: povestirea „Ciuboțelele lui Ionel”, nuvelele „Pățania lui Irimia Pârțag”, „Tinerei și străinei”, „Așa-i războiul”, „Povestea unui cântec vechi” ș.a., Leon Donici: romanele „Noul seminar”, „Revoluția rusă”, nuvelele „Marele Arhimedes”, „Recviem” și „Anticrist”.

Dintre prozatorii basarabeni contemporani, când se va purcede la selectarea operelor pentru traducere, merită atenție: Vladimir Beșleagă: romanul „Viața și moartea nefericitului Filimon sau Anevoioasa cale a cunoașterii de sine”, Nicolae Dabija: romanele „Tema pentru acasă”, „Te blestem să te îndrăgostești de mine”, Victor Dumbrăveanu: „Nesomnul bărbaților”, „Iubirea noastră-i ca și ura”, Elena Damian: romanul „Spulber”, Petru Cărare: volumul de proze umoristice „Zodia musafirului”, Nicolae Rusu: romanele „Lia”, „Șobolaniada”, „Al șaptelea simț”, „Cu ochii celuilalt”, Aurelian Silvestru: „Fărâme de suflet”, Ghenadie Postolachi: romanele „Pastorala” , „Lecții de fotosinteză”, proza scurtă „Sezonul cerșetorilor”.

**Nordul Bucovinei și ținutul Herța**. Gheorghe Asachi: nuvela „Sfidrighelo”, cronica romanțată „Elena Moldovei”, Vasile Gherasim: nuvela „Înspre soare”; Mircea Streinul: romanele „Ion Aluion”, „Lupul din Țara Huțulilor”, „Drama Casei Timoteu” – toate trei s-au bucurat de aprecieri din partea savanților filologi Perpessicius, Ion Simuț și a scriitorului Ion Radu Paraschivescu; Anița Nandriș-Cudla: romanul „20 de ani în Siberia. Destin bucovinean”, în 1992 această scriere se învrednicește de Premiul „Lucian Blaga” al Academiei Române; Grigore Bostan: „O evadare în Eterna 1”, Serafim Saka: romanele „Vămile”, „Linia de plutire”, volumul de proză „Era târziu”; Gr. Crigan: „Vornicul Miron”, nuvelă istorică; Viorica Chibac-Cuciureanu: „La răspântia Boianului”, Dumitru Hrinciuc: „Când



BDD-A33088 © 2021 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:01:26 UTC)

frunzele se despart de ramuri", „Vișinul", nuvele; Mihai Prepeliță: romanele „Îmblânzirea curcubeului", „Tânguiosul glas de clopot", „Vântul și măștile", povestirea „Mama noastră – Pasăre albastră"; Gheorghe Calamanciuc: romanele „Don Juan de mucava", „Celebritatea ghinionistului", „Cerul din Ilicatinca", volumele de povestiri și nuvele „Vise cu brânduşe", „Să-ți fie dor de tine"; Simion Gociu: „Priporul căprioarelor", proză; Ștefan Broască: „Hăitași de clipe", proză; Nicolae Spătaru: „Îngerașul poartă fustă mini", proză scurtă; „Măștile lui Brejnev", roman; Dumitru Apetri: „Amurguri", proză[4].

**Concluzii**. E salutabil faptul că în ultimele șapte decenii între R. Moldova și Ucraina se desfășoară un dialog literar real prin intermediul traducerilor artistice. Diverse ca gen și specie, cele 66 de cărți create în spațiul românesc de la est de Prut și traduse în limba ucraineană, dintre care 30 de volume aparțin genului epic, constituie o dovadă certă în acest sens. Majoritatea dintre proze sunt opere valoroase, dar, din cauza dictaturii ideologice, figurează și câteva volume ticluite în spiritul realismului socialist. E regretabil faptul că selecția scrierilor epice s-a făcut doar din ceea ce a fost creat în R. Moldova, ignorându-se patrimoniul epic de până la 1950 și neluându-se totalmente în seamă producția narativă românească făurită în nordul Bucovinei și în ținutul Herța. Astfel, contextului receptor i s-a impus o imagine trunchiată și incompletă a genului epic creat în perimetrii geografici și spirituali respectivi.

## Bibliografia traducerilor de proză (ediții pentru maturi):

Бешляге Володимир. *Вдома*. Роман. Traducere autorizată din mold. de Marina Slovianova. Studiu introductiv de St. Semcinsky. Кїev: Видав. худож. л.-рн Дніпро, 1982. 326 p. (col. *Comoara literaturilor frăţeşti*)

Вієру Николає, Друце Йон. Аурел Скобіоале, Аріадна Шалар. *Сучасна молдавська повість.* Selecţie de S. V. Semcinsky. Trad. din mold. de colectiv de traducători. Note biobibliografice despre autori (p. 231). Київ: Видавництво художньоі літературu Дніпро, 1988. 232 p.

Василаке Василе. *Елегия для Анни-Марії*. Роман. Повесть. Trad. autorizată din mold. de Vl. Pianov. Київ: Дніпро, 1986. 352 p.

Георгиу Георге. *Весняні снігопади.* Роман. Trad. din mold. de Galina Berejna. Київ: Дніпро, 1984. 320 p.

[4] Oamenilor de cultură din Ucraina (scriitori, traducători, savanți-filologi și editori), care vor avea intenția să afle date concrete și amănunțite despre operele recomandate de noi pentru selectare și editare, le propunem să consulte următoarele surse bibliografice și exegetice: *Dicționarul scriitorilor români din Basarabia. 1812-2010*. Ediția a II-a revăzută și completată. Chișinău, Prut Internațional, 2010; Mihai Cimpoi. *O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia*. Ediția a II-a, revăzută și adăugată. Chișinău, Arc, 1997; Alexandru Burlacu. *Proza basarabeană: fascinația modelelor*. – Chișinău, Cartier, 2000; Constantin Loghin. *Istoria literaturii române din Bucovina*. 1775-1918. Ediție îngrijită de Alexandrina Cernov. Cernăuți, Alexandru cel Bun, 1996; Grigore C. Bostan, Lora Bostan. *Pagini de literatură română*. *Bucovina, regiunea Cernăuți. 1775-2000* (*compendiu și antologie*). – Cernăuți. Alexandru cel Bun, 2000; Emil Satco, Alis Niculică. *Enciclopedia Bucovinei în trei volume*. – Suceava, Editura Karl A. Romstorfer, 2018.



BDD-A33088 © 2021 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:01:26 UTC)

Друце И. *Георге*, *удовин син*. Повість. Trad. autoriz. din mold. de I. Glinski. Київ: Держав. видав, худож. літ-ри, 1961. 164 p.

Друце И. *Останній місяць осені*. Повість. Trad. autoriz. din mold. de M. Slovianova. Ilustraţii de L. Nikitin. Київ: Дніпро, 1979. 80 p.

Друце И. *Сила доброти нашої*. Роман. Prefaţă de I. Pitlear. Trad. din mold. de M. Slovianova. Київ: Дніпро, 1972. 302 p. (col. *Izvoarele frăţiei*).

Канна И. *Ранок на Дністрі*. Роман. Trad. din mold. de O. Noviţki. Київ: Держлітвидав, 1954. 204 p.

Лупан А. *Треті півні*. Роман. Prefaţă de Vl. Beşleagă. Trad. autoriz. din mold. de M. Slovianova. Київ: Дніпро, 1977. 287 p. (col. *Comoara literaturilor frăţeşti*).

Маринат О. *Невгамовна дівчина.* Роман. Trad. autoriz. din mold. de I. Glinski. Київ: Молодь, 1962. 310 p.

Маринат О. *Посланці*. Роман. Trad. din mold. de V. Pianov. Київ: Молодь, 1978. 253 p.

Менюк Дж. *Дельфін*: *оповідання і повість*. Prefaţă de S. Semcinsky. Trad. din mold. de A. Miastkivski. Київ: Дніпро, 1976. 176 p. (col. *Comoara literaturilor frăţeşti*)

Чобану И. *Кодри*. Роман. Prefaţă de S. Semcinsky. Trad. autoriz. din mold. de I. Ilienko. Київ: Дніпро, 1970. 287 p.

Чобану Йон. *Підгоряни.* Роман. Trad. din mold. de Galina Berejna. Київ: Видавництво художньої літератури „Дніпро", 1988. 456 p.

Шляху С. *Товариш Ваня.* Повість. Trad. din mold. de V. Babii şi O. Skripnik, desene de C. Caruţeak. Київ: Дитвидав УРСР, 1962. 195 p.

**Notă:** Articolul a fost realizat în cadrul proiectului de cercetare 20.80009.1606.03 *Contexte socioculturale autohtone şi interconexiuni europene în creaţia populară şi literatura cultă din Basarabia (sec. XIX până în prezent)*, Institutul de Filologie Română „B. P.-Hasdeu" al MECC.



BDD-A33088 © 2021 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:01:26 UTC)